

Тернопільська спеціальна школа Тернопільської обласної ради**ЗАТВЕРДЖЕНО**Наказ
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради

2024 року № 141

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності
під час освітньо-навчальних екскурсій, походів,
туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі,
прибережній зоні тощо****1. Загальні положення**

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності учнів під час освітньо-навчальних екскурсій, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці», затвердженого Постановою ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (із змінами), на основі Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Правил дорожнього руху, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 № 1306 (із змінами), Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 (зі змінами та доповненнями), Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої домедичної допомоги.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час освітньо-навчальних екскурсій, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо

2.1. *Вимоги безпеки життєдіяльності учнів перед початком освітньо-навчальних екскурсій, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо*

2.1.1. Визначити час, дату, місце збору перед виїздом на екскурсію, похід, захід, відпочинок. Визначити перед екскурсією, походом, заходом, відпочинком також час, дату повернення, місце, де батьки повинні зустріти учасника екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.1.2. Якщо ви не встигаєте на призначений час виїзду чи за поважних причин не будете учасником поїздки, треба завчасно повідомити вихователя класу, класного керівника, керівника групи про свою відсутність. Повинна бути надана заява від батьків на ім'я директора з указаною причиною відсутності.

2.1.3. Перед екскурсією, походом, туристично-краєзнавчим заходом, організованим відпочинком тощо учнів треба ознайомити із загальною характеристикою об'єкта

відвідування, маршрутом, правилами безпеки, яких необхідно дотримуватися під час проведення екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.1.4. Вирушаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, організований відпочинок, вихователь, класний керівник, керівник екскурсійної групи повинен мати при собі дорожню аптечку першої допомоги.

2.1.5. Допускаються до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку учні, які не мають медичних протипоказань. Під час виїзду за межі області, міста список учнів повинен бути завірений медичним працівником про допуск до поїздки. Якщо учні виїжджають на організований відпочинок, до списку учасників поїздки додатково додається довідка на визначення захворювання учнів інфекційними хворобами, педикульоз.

2.1.6. Заборонено учням, виїжджаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, брати з собою гострі й ріжучі предмети, що можуть призвести до травмування, а також вогнєнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, легкозаймисті рідини тощо),

2.1.8. Допушені до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку учні повинні бути відповідно одягнені, взуття має бути зручним, без високих підборів. У весняно-літній період усі учасники повинні мати головні убори.

2.1.9. Якщо поїздка на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід буде довготривала, всі учасники повинні мати запас води (мінеральна, негазована) та запас харчових продуктів (овочі, фрукти – вимиті й ошпарені, сухе печиво). Заборонено вживати зафарбовані напої, варену ковбасу, молочнокислі продукти, салати з майонезом, смажене м'ясо тощо, що може призвести до отруєння.

2.1.10. Заборонено учасникам екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку брати з собою і вживати будь-які медичні препарати. За потребою, вживати ліки можна тільки з дозволу супроводжуючого медичного працівника, вихователя, класного керівника, керівника групи.

2.1.11. Не рекомендовано брати з собою на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, відпочинок дорогі речі: апаратуру, золоті прикраси, дорогі мобільні телефони, фотоапарати, відеокамери тощо, щоб запобігти втраті, попередити правопорушення.

2.1.12. Всі учасники екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку повинні мати при собі засоби гігієни (мило, серветки, туалетний папір, рушник, за потребою – шампунь тощо); дотримуватися санітарно-гігієнічних норм.

2.2. *Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час екскурсій, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо*

2.2.1. Під час екскурсій, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності.

2.2.2. Постійно бути в полі зору вчителя, вихователя, керівника групи, без дозволу не відлучатися від групи.

2.2.3. Упродовж екскурсії, походу, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні уважно слухати матеріал, поданий екскурсоводом, тренером, керівником, щоб виконати групову, або індивідуальну форму роботи та звітувати після закінчення екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку практично здобутим матеріалом.

2.2.4. Чітко дотримуватися вимог питного й харчового режиму. Заборонено пити воду з відкритих водойм, з-під кранів у приміщенні, з однієї пляшки; вживати в їжу чіпси, консерви, нарізки, їжу швидкого приготування (бургери, хот-доги, чебуреки тощо), варену ковбасу для запобігання отруєння.

2.2.5. Не можна знімати взуття й ходити босоніж, окрім розчищеного пляжу під час відпочинку на прибережній зоні та з дозволу вихователя, вчителя, керівника групи.

2.2.6. Дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетної кімнати для запобігання кишкових захворювань.

2.2.7. Під час екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку поводитися спокійно, пристойно, не кричати, не свистіти, не бігати, не метушитися, не штовхатися. Заборонено провокувати інших словами, жестами, діями агресивною поведінкою, що може призвести до бійки та правопорушень.

2.2.8. У разі відвідування атракціонів, дитячих, спортивних майданчиків переконатися, що прилади справні (керівник групи). Приступати до виконання вправ або катання на атракціоні тільки після інструктажу, проведеного вихователем, керівником групи.

2.2.9. Заборонено підходити до обірваних проводів, проводки, яка іскрить, електрощитових приміщень, електровідстанцій, що може призвести до удару електрострумом. У разі виявлення таких фактів негайно повідомити вихователя, класного керівника, керівника групи.

2.2.10. Проходячи маршрут екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, під час організованого відпочинку, бути обережним: не підходити до люків, ям, огорожень; обходити будівельні майданчики, напівзруйновані будівлі, скляні перекриття, висохлі дерева, щоб уникнути падіння, обвалу, травмування.

2.2.11. Заборонено контактувати з незнайомцями, передавати їм свої речі, щоб уникнути насилля, скоєння злочину. Одразу звертатися до вихователя, вчителя, керівника групи.

2.2.12. Заборонено контактувати з тваринами (комахами, плазунами, птахами), щоб уникнути укусів та попередити захворювання на сказ, лишай, отруєння.

2.2.13. Під час туристично-краєзнавчих заходів, походів, відпочинку в лісі, прибережній зоні не можна вживати рослини, гриби, ягоди для запобігання отруєння.

2.2.14. Під час туристично-краєзнавчих заходів розпалювати багаття тільки під наглядом керівника, тренера, вихователя і після проведеного з учнями інструктажу щодо розпалювання багаття та його гасіння. Заборонено залишати непогашеним багаття. В інших випадках розпалювати багаття заборонено, щоб уникнути пожеж та опіків учнів.

2.2.15. Під час організованого відпочинку в прибережній зоні чітко дотримуватися правил безпеки життєдіяльності: купатися в воді, огороженій сигнальними позначками в кількості до 8 осіб і не більш ніж 10 хв. Під час купання учнів у воді повинен бути вихователь, керівник, інструктор із плавання. Купання розпочинати тільки за командою і після прослуханого інструктажу та роз'яснювальної бесіди. Заборонене неорганізоване купання і плавання: самовільно стрибати у воду і пірнати; штовхати один одного у воду, сидіти один на одному, хапати за руки й ноги, влаштовувати хаотичні ігри у воді тощо. Всі прагнення самостійного плавання дітьми виконувати в бік берега (тобто: із глибокого місця – на мілке). Тривале перебування під прямим сонячним промінням із непокритою головою може спричинити сонячний удар. У спеску, після виходу з води відпочити в затінку. Дотримуватися правил щодо попередження застудних захворювань: різко не заходити у воду після довгого перебування під прямими сонячними променями, не перебувати у воді без активних рухів.

Місця для купання в річках вибирати вище від місця спуску викидів, ділянок, що використовуються для прання та полоскання білизни, стійбищ і водопою худоби, купання тварин.

Заборонене купання у водоймах поблизу гідротехнічних споруд, запруд, шлюзів і дамб, у межах першого поясу зони санітарної охорони, джерел господарчо-життєвого водопостачання.

Глибина місця для купання при швидкості течії до 0,3 м/с не повинна перевищувати 1-2 м.

2.2.16. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах негайно звернутися до вихователя, керівника, тренера, медичного працівника.

2.2.17. Під час участі учнів у походах, туристично-краєзнавчих заходах, організованого відпочинку виконувати вправи та завдання, приступати до виконання конкурсних випробувань тільки після прослуханого інструктажу, роз'яснювальної бесіди.

2.3. *Вимоги безпеки життєдіяльності учнів після екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо*

2.3.1. Після завершення навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні вишикуватися для остаточного обліку.

2.3.2. Звітувати вихователів, керівнику групи про те, що ви йдете додому (за наявності батьків).

2.3.3. Після прибуття додому – повідомити за телефонним зв'язком вихователя, керівника групи, що з вами все гаразд.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів в аварійних ситуаціях

3.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

3.2. Зателефонувати батькам, родичам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

3.3. У разі надзвичайної ситуації в лісі (якщо ви заблукали), на воді, використовуйте знання, отримані на уроках, правила першої долікарської допомоги при ушкодженнях.

3.4. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонуйте службам екстреної допомоги за номерами:

101 – пожежно-рятувальна служба ;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

коротко опишіть ситуацію, назвіть адресу, місце, де відбулася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я.

3.5. Якщо можливо, залиште територію аварійної небезпеки.

Іноземцев з АТ
(посада розробника)

Г. Пилип
(особистий підпис)

Галина Пилипенко
(ім'я, прізвище)

УЗГОДЖЕНО:

заст. директора з АД
(посада)

[Підпис]
(особистий підпис)

Юр Гур
(ім'я, прізвище)

заст. директора з ВР
(посада)

[Підпис]
(особистий підпис)

Ольга Машуків
(ім'я, прізвище)